

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

CHP

Tarih: **26 Temmuz 2019**

Sayı: **13210**

17112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU tarafından yanıtlanması hususunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

Murat BAKAN

İzmir Milletvekili

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne bağlı İzmir'deki Harmandalı Geri Gönderme Merkezi, uzun zamandır işkence ve kötü muamele iddialarıyla anılmakta, insan haklarına aykırı iddialar basın ve kamuoyunun gündeminden düşmemektedir.

Harmandalı Geri Gönderme Merkezi'nde çalışan bir güvenlik görevlisi tarafından verilen bilgiler şu şekildedir: "Denetim yapılacağı bilgisi bize önceden geldiğinden biz ortamı toplardık. Yerlerde uyuyanların battaniyelerini kaldırdık. Normalin çok üstünde bir sayıda mülteciyi orada tutuyorlar. AIDS olan bir kadını 'yüksek güvenlik katı' adı verdikleri alanda tutuyorlardı. Hastalığı nedeniyle hiçkimse bu kadına yemek vermek istemiyordu. Kadını herkesten ayrı tutuyorlardı. Görevliler yemeğini onun katına götürmek istemediğinden başka bir mülteci kadın ona yemek veriyordu. AIDS'li kadın tutulduğu alanda yerde yatıyordu. Kimse ile de görüşürülmüyordu. Kadını, sonra sınır dışı ettiler hangi ülkeye gönderildiğini bilmiyorum. Deport (sınır dışı etme) alanındaki kapılar sabah açılmıyordu. Kışın oda kapıları hiç açılmıyor. Yazın da hava çok sıcak olduğu için oda kapıları belli saatlerde açılıyordu. 10 metrekarelik odalarda altı kişinin kalması gerekiyordu. Bu alanda deport olmak isteyenler 6 ay hapis olarak kalyordu. Bu alanda da mülteciler birbirinin dilini bilmediği için psikolojisi bozuluyordu. Hemen deport edilmek istiyordu. Gitmek istemeyenler de zorla deport ediliyordu. Çok fazla üzerinde mülteci aynı alanda kaldığı için sürekli kendi aralarında da tartışmalar çıkıyor. Görevli sayısı da yetersiz. Bir vardiyada en az 25-26 görevli oluyor. Bu kişilerin de mültecilerle başa çıkması çok zor. Onlar kavga ettikleri zaman gardiyanlar da kameralar önünde bazen darp etmenin sınırını aşıyordu. Sınırı aşan 2 kişi şu an cezaevinde. Ama genelde gardiyanlar mültecileri kameraların olmadığı alanda darp ediyordu. Orada da darp ispat edilemiyordu. Gardiyanların da çalışma saatleri çok kötü. Çok fazla çalıştıkları için onların da psikolojisi bozuluyordu. Birgün bir mülteci gelip kendini doğradı. Gerekeceği de deport olmak istememektir. Binanın çok sayıda camı da kırık. Bu kırık camlardan atlamak istiyorlar. Deport olmak istemeyenler zorla götürülmek isteniyor. Afrikalı mülteci bir kadın öldü. Herkes önce sıcaktan bayıldığını zannetti. Kadının ölümü resmi tutanaklara 'doğal ölüm' olarak geçti. Afrikalı kadının ölüm nedeni araştırılmadı."

14 Mayıs 2019 günü adli yardım görevini yerine getirmek için Harmandalı Geri Gönderme Merkezine giden 8 avukat ve 1 tercüman, saat 14.00-17.30 arasında özgürlüklerinden yoksun bırakılmış, avukatların ve tercümanın görevlerini yapmaları engellenmiş, müvekkilleri ile dosyalarına erişimleri imkânsız kılınmıştır. Olayda; tercüman ve avukatların olduğu görüşme odalarının bulunduğu koridorun her iki kapısının kapatılarak yardım çağrıları yanıtız bırakılmıştır. Merkezde; avukatların ve yabancıların dilekçeleri kayda alınmadığı, dilekçelerin yırtıldığı, yazılı başvurulara cevap verilmediği, avukatların özel güvenlik görevlileri ile muhatap bırakılarak bina içerisinde kamu personeline ulaşmakta güçlük çektikleri de ifade edilmektedir.

Geçtiğimiz günlerde ise merkezdeki bir kadının işkence ve kötü muameleyle maruz kaldığı iddia edilmiş, Çiğli Bölge Eğitim Hastanesi'nden alınan adli muayene raporu, sığınmacı kadının anlattıklarını doğrulanmıştır. Raporda; sağ bacakta 2 santimetrelik darp, sol omuzda darp izleri ve sırtta iz bulunduğu yönelik detaylı bilgiler yer almıştır. Mülteci kadın ise; güvenlik görevlilerinin bileklerine tırnaklarını geçirdiğini, bindirildiği arabada jandarmanın kendisine yumruk ve tokat attığını anlatmıştır.

17112

Harmandalı ile ilgili TBMM Başkanlığı'na defalarca verdiğimiz soru önermeleri ve yaptığımız çağrılar yanıtsız kalmış; baro ve sivil toplum örgütlerinin yaptığı çağrılar karşılık bulamamıştır. Tüm bunlar bağlamında;

- 1 – Harmandalı Geri Gönderme Merkezi ile ilgili işkence ve kötü muamele iddialarının doğruluğunun araştırılarak gerçeğin ortaya çıkması için yürütülen idari ve adli soruşturmalar var mıdır? Varsa, bu soruşturmalar kimler hakkında ve hangi konularda açılmıştır? Soruşturma yoksa, kamuoyunun gündeminde bu kadar kötü iddialarla anılan merkez hakkında herhangi bir soruşturma yürütülmemesinin sebebi nedir?
- 2 – TBMM Başkanlığı'na defalarca verdiğimiz soru önermeleri ve yaptığımız çağrılar yanıtsız kalmış; baro ve sivil toplum örgütlerinin yaptığı çağrılar karşılık bulamamıştır. Harmandalı Geri Gönderme Merkezi'ndeki işkence ve kötü muamele iddialarının araştırılarak gerçeğin ortaya çıkması ve kamuoyunun bilgilendirilmesi için somut bir adım atacak mısınız?
- 3 – Harmandalı Geri Gönderme Merkezi ile ilgili işkence ve kötü muamele iddialarına dair şikayetler ne şekilde işleme alınmaktadır?
- 4 – Haziran ve Temmuz 2019 tarihlerinde 'gönüllü geri dönüş' adı altında yapan işlemlerde yaklaşık 200 yabancıya zorla parmak bastırıldığı iddia edilmektedir. Bu iddialara dair cevabınız nedir? Örneğin; parmak izlerinin iradi olarak verildiğine dair herhangi bir kanıt ve/veya görüntü var mıdır?
- 5 – Geri Gönderme Merkezi'ndeki güvenlik görevlileri hakkında hangi konularda tutanak tutulmakta ve/veya idari işlem yapılmaktadır?
- 6 – Harmandalı Geri Gönderme Merkezi'ne son 5 yılda (Temmuz 2019 dahil ve yıllar bazında olmak üzere) kaç kere denetim yapılmıştır? Bu denetimler kapsamında merkezde fiziki olarak hangi eksiklikler tespit edilmiş, idari olarak hangi sorunlar belirlenmiştir?
- 7 – Son 5 yılda (Temmuz 2019 dahil ve yıllar bazında olmak üzere) Harmandalı Geri Gönderme Merkezi'nden sorumlu tüm yönetici ve personeller hakkında kaç kere idari işlem yapılmıştır? Hangi sorun, şikayet ve aykırılık sebebiyle idari işlem süreci işletilmiştir? İdari soruşturma geçiren toplam kişi sayısı kaçtır ve bu kişilerin görev tanımları nedir?
- 8 – Açıldığı tarihten bugüne kadar (Temmuz 2019 dahil) aylar bazında olmak üzere Harmandalı Geri Gönderme Merkezi'nde kaç yabancı kalmıştır?
- 9 – Harmandalı Geri Gönderme Merkezi açıldığı tarihten bugüne kadar (Temmuz 2019 dahil) yıllar bazında olmak üzere, yabancılara adli yardım için avukat atanması amacıyla İzmir Barosu'na kaç başvuru yapmıştır?
- 10 – Denetimden önce ve denetimden sonra merkezdeki yabancı sayısının farklı olduğu, merkezdeki yabancıların denetim öncesinde zorla deport edildiği ve/veya serbest bırakıldıkları iddialarına yönelik açıklamanız nedir?
- 11 – Son 5 yılda (Temmuz 2019 dahil ve yıllar bazında olmak üzere) Harmandalı Geri Gönderme Merkezi'nde kayıtlara 'intihar' olarak geçen (cinsiyet ve uyruk bilgileri de dahil olmak üzere) kaç kişi yaşamını yitirmiştir?